

Ehitusseadustiku ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu

§ 1. Ehitusseadustiku muutmine

Ehitusseadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahv 6¹ tunnistatakse kehtetuks;

2) paragrahvi 58 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Ehitisregister on ühtne teabepunkt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1309, mis käsitleb meetmeid, millega vähendada elektroonilise side gigabitivõrkude kasutuselevõtu kulusid, ning millega muudetakse määrust (EL) 2015/2120 ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2014/61/EL (gigabititaristu määrus) (ELT L, 2024/1309, 08.05.2024), artikli 6 lõike 1 tähenduses.“;

3) paragrahvi 60 lõike 1 punkt 13 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„13) võrguoperaatori või -omaniku füüsilise taristu andmed vastavalt määruse (EL) 2024/1309 artikli 6 lõikele 1;“;

4) paragrahvi 60 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Ehitisregistri veebilehe ja X-tee kaudu on juurdepääs kõikidele ehitisregistri andmetele, välja arvatud hooneregistri arhiivi andmed, täidetud ettekirjutusega seotud andmed ja registrist kustutatud ehitise andmed.“;

5) paragrahvi 61 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „§ 61¹²“ tekstiosaga „§ 82²“;

6) paragrahvi 61² lõiked 1–3, 5 ja 6 ning §-d 61⁹–61¹² tunnistatakse kehtetuks;

7) paragrahv 61⁸ tunnistatakse kehtetuks;

8) seadustiku 6¹. peatükk tunnistatakse kehtetuks;

9) paragrahvi 79 pealkiri ja tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 79. Kohaldamisala ja ühtne riiklik digitaalne kontaktpunkt

(1) Käesoleva peatüki sätteid kohaldatakse paigaldisele ja sideehitisele, sealhulgas väga suure läbilaskevõimega sidevõrgule.

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1309 artikli 12 lõikes 3 nimetatud ühtseks riiklikuks digitaalseks kontaktpunktiks on Justiits- ja Digiministeerium.“;

10) paragrahvi 80 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Sideehitis on liin ja liinirajatis, sealhulgas väga suure läbilaskevõimega sidevõrk elektroonilise side seaduse tähenduses.“;

11) seadustikku täiendatakse §-ga 82¹ järgmises sõnastuses:

„§ 82¹. Väga suure läbilaskevõimega sidevõrgule esitatavad nõuded

Nõuded sidevõrkude projekteerimisele ja ehitamisele kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

12) paragrahvi 82¹ tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1309 artikli 10 lõikeid 1, 2 ja 3 ei kohaldata järgmistele hoonetele:

- 1) käesoleva seaduse § 62 lõike 2 punktis 1 nimetatud hoone, mille olemust või välisilmet muudaks väga suure läbilaskevõimega sidevõrkude või nende elementide paigaldamine;
- 2) käesoleva seaduse § 62 lõike 2 punktides 2 ja 3 nimetatud hoone;
- 3) hoone ehitisaluse pinnaga kuni 60 ruutmeetrit;
- 4) ühe korteriga elamu;
- 5) riigikaitseline ja julgeolekuasutuse ehitis ning riigipiiri taristu.“;

13) paragrahvi 82¹ täiendatakse lõigetega 3 ja 4 järgmises sõnastuses:

„(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1309 artikli 3 lõikeid 1, 4 ja 5 ning artikli 4 lõikeid 1, 3 ja 5 ei kohaldata avaliku sektori asutuse järgmist liiki füüsilisele taristule ja selle andmetele:

- 1) käesoleva seaduse § 62 lõike 2 punktis 1 nimetatud hoone, mille olemust või välisilmet muudaks väga suure läbilaskevõimega sidevõrkude või nende elementide paigaldamine;
- 2) käesoleva seaduse § 62 lõike 2 punktis 2 nimetatud hoone;
- 3) riigikaitseline ja julgeolekuasutuse ehitis ning riigipiiri taristu.

(4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1309 artikli 5 lõikeid 2 ja 4 ning artikli 6 lõiget 1 ei kohaldata juurdepääsu andmisel ehitamise kavandamise andmetele ja ehitisele, mille ehitamiseks ei ole vaja esitada ehitusteatist ega saada ehitusluba, ning riigikaitselisele ja julgeolekuasutuse ehitisele ja riigipiiri taristule.“;

14) seadustikku täiendatakse §-ga 82² järgmises sõnastuses:

„§ 82². Õigus juurde pääseda riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuse omandis olevale ehitisele

(1) Sideettevõtjal on õigus esitada elektrooniliselt ehitisregistri kaudu taotlus riigile või kohaliku omavalitsuse üksusele, et saada õigus juurde pääseda riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse omandis olevale ehitisele mobiiltelefonivõrgu aktiivseadme, sealhulgas tugijaama ning sellega ühendatud antennide ja väikese levialaga traadita juurdepääsupunkti paigaldamiseks.

(2) Riigil või kohaliku omavalitsuse üksusel on õigus mobiiltelefonivõrgu aktiivseadme omanikult nõuda käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud mobiiltelefonivõrgu aktiivseadme paigaldamise ja edasise kasutamisega seotud kulude katmist.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotlus peab sisaldama järgmist:

- 1) sideettevõtja kontaktandmed;
- 2) mobiiltelefonivõrgu aktiivseadme paigaldamise asukoht, sealhulgas koordinaadid;
- 3) mobiiltelefonivõrgu aktiivseadme paigaldamise tehniline joonis.

(4) Riik või kohaliku omavalitsuse üksus otsustab mobiiltelefonivõrgu aktiivseadme paigaldamise õiguse andmise kahe kuu jooksul sellekohase taotluse saamisest arvates. Otsused tehakse taotluste esitamise järjekorras.

(5) Riik või kohaliku omavalitsuse üksus võib keelduda mobiiltelefonivõrgu aktiivseadme paigaldamise õiguse andmisest, kui:

- 1) ehitise ei sobi tehniliselt või arhitektuurilt mobiiltelefonivõrgu aktiivseadme paigaldamiseks;
- 2) see ohustab inimese elu või tervist;
- 3) tegemist on käesoleva seadustiku § 62 lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud hoonega;
- 4) see ohustab riigi julgeolekut;
- 5) ehitisel puudub piisav ruum mobiiltelefonivõrgu aktiivseadme paigaldamiseks, võttes muu hulgas arvesse tulevast ruumivajadust;
- 6) ehitise on seotud elutähtsa teenuse osutamiseks vajaliku taristu terviklikkuse ja turvalisusega.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigete 4 ja 5 alusel tehtud otsus esitatakse elektrooniliselt ehitisregistri kaudu. Käesoleva paragrahvi lõigete 4 ja 5 alusel tehtud otsus, välja arvatud lõike 5 punktis 4 nimetatud alusel tehtud otsus, avalikustatakse ehitisregistris.“;

15) paragrahvi 84 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Väga suure läbilaskevõimega sidevõrguga seotud vaidluste puhul on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet riiklik vaidluste lahendamise asutus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1309 artikli 14 tähenduses.“;

16) paragrahvi 130 lõike 3 punktid 5¹ ja 5² muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5¹) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2024/1309 sätestatud nõuete täitmise kontrollimine;

5²) mobiiltelefonivõrgu aktiivseadme juurdepääsu õiguse andmise nõuete kontrollimine;“;

17) seadustiku normitehnilisest märkusest jäetakse välja tekstiosa „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/61/EL kiire elektroonilise side võrkude kasutuselevõttukulude vähendamise meetmete kohta (ELT L 155, 23.05.2014, lk 1–14);“.

§ 2. Ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse muutmine

Ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seadust täiendatakse §-ga 30⁸ järgmises sõnastuses:

„§ 30⁸. Väga suure läbilaskevõimega sidevõrgu kasutuselevõtu soodustamine

Alates 2025. aasta 12. novembrist kuni 2026. aasta 12. maini kohaldatakse väga suure läbilaskevõimega sidevõrgu kohta käiva teabe vahetamisele ehitusseadustiku §-e 61³–61⁷.“.

§ 3. Maakatastriseaduse muutmine

Maakatastriseaduses paragrahvi 12 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Kitsenduste kaart on ühtne teabepunkt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1309, mis käsitleb meetmeid, millega vähendada elektroonilise side gigabitivõrkude

kasutuselevõtu kulusid, ning millega muudetakse määrust (EL) 2015/2120 ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2014/61/EL (gigabititaristu määrus) (ELT L, 2024/1309, 08.05.2024), artikli 4 lõike 1 tähenduses.“.

§ 4. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduse § 215³ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 215³. Väga suure läbilaskevõimega sidevõrgu kasutuselevõtuga seotud vaidluste lahendamine

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1309, mis käsitleb meetmeid, millega vähendada elektroonilise side gigabitivõrkude kasutuselevõtu kulusid, ning millega muudetakse määrust (EL) 2015/2120 ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2014/61/EL (gigabititaristu määrus) (ELT L, 2024/1309, 08.05.2024), artikli 2 punktis 1 määratletud võrguoperaatori füüsilise taristu miinimumteabe, võrguoperaatori füüsilise taristu vaatluse või käimasoleva või kavandatava ehitustöö miinimumteabe vaidluse lahendamiseks esitatud avalduse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 50 eurot.

(2) Võrguoperaatori füüsilisele taristule juurdepääsu, ehitamise ühise teostamise või hoonesisesele füüsilisele taristule juurdepääsu vaidluse lahendamiseks esitatud avalduse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 100 eurot.“.

§ 5. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2025. aasta 12. novembril.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punktid 7 ja 12 jõustuvad 2026. aasta 12. veebruaril.

(3) Käesoleva seaduse § 1 punktid 1–4, 8 ja 13 ja § 3 jõustuvad 2026. aasta 12. mail.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2025

Algatab Vabariigi Valitsus 19. mail 2025. a nr 2-6/25-00933

Vabariigi Valitsuse nimel

(allkirjastatud digitaalselt)
Heili Tõnisson
Valitsuse nõunik